

Soạn văn lớp 9:

Bài Ánh trăng

Bố cục:

- Phần 1 (hai khổ đầu): Vàng trăng quá khứ gắn bó tuổi thơ.
- Phần 2 (hai khổ tiếp): Vàng trăng hiện tại và con người bội bạc.
- Phần 3 (hai khổ cuối): Cảm xúc và suy ngẫm của tác giả trước vàng trăng.

Đọc hiểu văn bản

Câu 1 (trang 157 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Nhận xét: Bố cục bài thơ theo trình tự từ quá khứ đến hiện tại.
- Bước ngoặt để tác giả bộc lộ cảm xúc: Cõi vàng trăng như người dung, thì bỗng mất điện, gặp lại vàng trăng. Trăng vẫn tròn, lặng im soi sáng, không kể gì đến sự vô tình của người đã coi mình là người dung. Con người bỗng thức tỉnh.

Câu 2 (trang 157 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Hình ảnh vàng trăng mang những tầng ý nghĩa:
 - + Thiên nhiên tươi đẹp gần gũi, gắn bó trong cảnh gian khó.
 - + Tuổi thơ ngọt ngào: “Trần trụi với thiên nhiên - hồn nhiên như cây cỏ”.
 - + Quá khứ thời chiến đấu: Quan hệ thân tình khăng khít.
 - + Tình nghĩa thủy chung: Tình nghĩa trọn vẹn trong sáng năm tháng chiến đấu.
- Khổ thơ cuối thể hiện tập trung nhất ý nghĩa biểu tượng của hình ảnh vàng trăng, chiều sâu tư tưởng mang tính triết lý của tác phẩm.

Câu 3 (trang 157 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Kết cấu độc đáo, phát triển theo thời gian. Từ quá khứ hồn nhiên, thân thiết với vàng trăng → hiện tại, về thành phố, sống tiện nghi lãng quên vàng trăng → vô tình gặp lại → nhận ra thái độ sống vô tình của mình, tự soi xét lại.
- Giọng điệu tâm tình bằng thể thơ năm chữ, nhịp thơ khi tuôn chảy tự nhiên, nhịp nhàng theo nhịp kể, khi ngân nga, trầm lắng suy tư.

→ Góp phần bộc lộ những cảm xúc sâu xa của một người lính khi nghĩ về chiến tranh, về quá khứ.

Câu 4 (trang 157 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Thời điểm ra đời của bài thơ: Sau đại thắng mùa xuân 1975, người lính từ chiến khu trở về thành phố.
- Chủ đề bài thơ: Nhắc về những năm tháng gian lao đã qua của đời người lính.
- Bài thơ nằm trong mạch cảm xúc "Uống nước nhớ nguồn" gọi đạo lý thủy chung tình nghĩa. Đó là truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam.

Luyện tập

(trang 157 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1): Tưởng tượng mình là nhân vật ...

Đoạn văn tham khảo:

Trăng với tôi như một người bạn tri kỉ, cùng đi qua những thăng trầm cuộc đời. Trăng không chỉ là trăng mà còn là dòng, là sông, là bể, là những gì gần gũi, thân thuộc nhất gắn liền với tuổi thơ hồn nhiên, mơ mộng nơi thôn dã. Nhưng khi hòa bình lập lại, tôi về thành phố sống, từ đó quen với những tiện nghi cuộc sống với ánh điện, cửa gương mà quên mất đi vàng trăng tình nghĩa. Khi mất điện, tôi bật tung cửa sổ, vẫn vàng trăng ngày nào, vẫn tròn vẫn sáng. Trăng không hề thay đổi, chỉ có lòng người đổi thay. Trong phút chốc bao kí ức chiến đấu năm xưa ùa về, tôi nhận ra mình đã quá vô tình với vàng trăng ấy.